

Meri-Lapin Teatteriyhdistys ry:n esitys kunnallisen teatteritoiminnan jatkosta 31.12.2023 saakka

**Hyvinvointilautakunta 03.11.2022 § 157
304/12.03.05/2022**

Valmistelu

Hyvinvointijohtaja Kaisa Rauvala 040 7418946

Meri-Lapin teatteriyhdistys ry on lähettänyt hyvinvointilautakunnalle 25.10.2022 allekirjoitetun seuraavan sisältöisen asiakirjan:

*"Kaupungin valtuusto edellytti kokouksessaan 2.5.2022
"seuraavan Hyvinvointilautakunnan käynnistämään muutoksen valmistelun teatterin laatiman palvelu ja tuotantomallin mukaisena yhdistyspohjaisena toimintana, siten että Kemin kaupunginteatteri jatkuu 1.1.2023 yhdistyspohjaisena." Tämä tarkoittaa, ettei teatteria lakkauteta ja että valmistelu tehdään teatterin laatiman palvelu- ja tuotantomallin mukaisesti.*

Meri-Lapin Teatteriyhdistyksen kaupungilta saama kumppanuussopimusehdotus ei riitä toimintaedellytysten turvaamiseksi. Toimintaedellytykset vaativat valtuuston 2.5.2022 päätöksen pohjana olevan palvelu- ja tuotantomalli -esityksen mukaisesti sekä esitystilan että riittävän varmuuden kaupungin tuesta suunnitelmakausille.

Valtionosuutta saavan ammattiteatterin rahoitus muodostuu kaupungin ja valtion rahoituksesta sekä oman toiminnan tuloista. Omaan tulon muodostamista varten teatterilla tulee olla palvelu- ja tuotantomallinsa mukaisesti esitystila. Myös siirtopäätöksen mukainen valtionosuus on myönnetty palvelu- ja tuotantomallin pohjalta laaditun toimintasuunnitelman mukaiseen toimintaan.

Meri-Lapin Teatteriyhdistys esittää tilakysymyksen ollessa edelleen ratkaisematta, että toiminta jatkuu kunnallisena vuoden 2023 loppuun asti ja teatterin hallintomalli muutetaan vasta, kun kysymys esitystilasta on ratkaistu. Ilman toiminnan mahdollistavaa esitystilaa Meri-Lapin Teatteriyhdistys katsoo, ettei sillä ole riittäviä toimintaedellytyksiä eikä se voi käynnistää toimintaa enää tässä aikataulussa 1.1.2023 mennessä"

Kemin kaupunginvaltuusto päätti 2.5.2022 § 40, että se edellyttää hyvinvointilautakunnan käynnistämään muutoksen valmistelun teatterin itsensä laatiman palvelu ja tuotantomallin mukaisena yhdistyspohjaisena toimintana, siten että Kemin kaupunginteatteri jatkuu 1.1.2023 yhdistyspohjaisena. Rahoitus 370 000 euroa katetaan hyvinvointitoimialan sisältä.

Kemin kaupunginteatterin toiminnan muuttaminen yhdistyspohjaiseksi käynnistettiin päätöksen mukaisesti 4.5.2022. Muutostyöhön palkattiin ulkopuolinen asiantuntija, jonka tehtävänä oli suunnitella, toimeenpanna ja käydä tarvittavat yhdyspintakeskustelut eri tahojen kanssa siten, että valtuuston päätös toteutuu aikataulun mukaisesti. Kaupungin ja Meri-Lapin teatteriyhdistys ry:n kanssa on käyty säännöllisesti palaverieja muutoksen etenemiseksi. Kaupunki on vahvasti tukenut valmistelua sekä

päätöksenteon kautta että virkamiestyönä siten, että aloittava yhdistys pystyisi mahdollisimman vahvalla pohjalla käynnistämään teatteritoiminnan. Kaupunki ei vo kuitenkaan tehdä ratkaisuja, toimeenpanoja tai päätöksiä yhdistyksen puolesta, vaan tukea yhdistyksen omaa tekemistä. Näin on toimittu.

Meri-Lapin Teatteriyhdistys ry perustamiskokous pidettiin 25.5.2022 ja yhdistys merkittiin yhdistysrekisteriin 8.6.2022.

Kemin kaupungin järjestämä liikkeenluovutuspalaveri teatterin henkilöstölle pidettiin 4.8.2022. Samassa tilaisuudessa päätettiin, että koko henkilöstöä koskevia palavereja pidetään kerran kuukaudessa joulukuuhun saakka, jotta heillä on mahdollisuus kysyä työntekijöiden siirtoon liittyviä asioita henkilöstöpäälliköltä. Henkilöstö on yhdistyksen henkilöstöä 1.1.2023 alkaen.

Kaupunginhallitus perusti 20.6.2022 § 213 teatterin tilatyöryhmän selvittämään mahdollisesti perustettavaa teatteritilaa Lumilinnaan. Selvityksen jälkeen Kaupunginvaltuusto päätti 5.9.2022 § 70 merkitä teatterin tiloja koskevan tilatyöryhmän selvityksen tietoon saatetuksi. Kaupunginhallitus on todennut, että tilajärjestelyjen valmistelu etenee valtuuston päätöksen 2.5.2022 § 40 mukaisesti ja oikeutti käynnistämään tarvittavat muutostyöt tilavalmisteluihin liittyen, jotta yhdistyksellä olisi mahdollisimman vapaat kädet toimintansa suunnittelun edistämiseksi. Lisäksi konsernijaosto on ohjeistanut sekä neuvonut yhdistyksen edustajia toiminnan järjestäytymisen edistämiseksi.

Neuvottelu valtionosuusrahoituksen siirtämiseksi kaupungilta yhdistykselle käytiin opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa kesäkuussa. Kaupunginhallitus on päättänyt valtionosuuden siirtämisestä perustettavalle yhdistykselle kokouksessaan 20.6.2022 § 205. Opetus- ja kulttuuriministeriö on 27.9.2022 jo päättänyt, että Kemin kaupungin ylläpitämän Kemin kaupunginteatterin ylläpitäjäksi vaihtuu Meri-Lapin Teatteriyhdistys ry ja nimeksi Kemin Teatteri 1.1.2023 lähtien. Sekä Kemin kaupunki että Meri-Lapin Teatteriyhdistys ry ovat molemmat hyväksyneet valtionosuuden siirtämisen Opetus- ja kulttuuriministeriön päätöksen mukaisesti Meri-Lapin Teatteriyhdistys ry:lle 1.1.2023 lähtien.

Kemin kaupunginhallitus päätti irtisanoa 27.9.2022 § 273 Kemi-Tornionlaakson koulutuskuntayhtymä Lappialta Sammonkatu 8:sta vuokratun tilan. Osapuolet ovat sopineet päättämään määräaikaisen sopimuksen 31.12.2022, siten, että Kemin kaupunki suorittaa investoinnin jäännösarvon vuokranantajalle eli noin 110 000 €, jotta yhdistykselle ei jää vastuulleen kaupunginteatterin aiempien ratkaisujen seurauksia.

Lisäksi Kemin kaupunki irtisanoi RM-Confidence Oy:ltä Kemissä Sauvosaarenkatu 4:ssä sijaitsevan pankkisalin ja kellaritilat päättämään 31.12.2022.

Kemin kaupungin ja teatteriyhdistyksen välinen kumppanuussopimusneuvottelu raukesi yhdistyksen ilmoitettua, ettei sillä ole toimintaedellytyksiä itsensä laatiman suunnitelman mukaisen teatteritoiminnan käynnistämiseksi. Asia käsiteltiin hyvinvointilautakunnan kokouksessa 27.10.2022 § 146.

Kemin kaupunginvaltuuston päättämän talouden sopeuttamisohjelman 2022-2023 henkilöstövaikutukset ovat koko kaupungin osalta 159 htv, jonka talousvaikutus on kokonaisuutena n. 4,7 M€. Tästä hyvinvointitoimialan tasapainottamistarve on 59,5 htv eli noin 1M€.

Hyvinvointitoimialan taloutta on sopeutettu valtuuston päätöksen mukaisesti lasten ja nuorten palveluissa eli varhaiskasvatuksessa, perusopetuksessa ja lukiokoulutuksessa, museo- ja kirjastopalveluissa, hallinto- ja tukipalveluissa sekä vapaa-aikapalveluissa. Lisäksi toimintoja on uudelleenjärjestelty, tiloista luovuttu ja toimintaa tiivistetty. Palveluverkkotyö yhden yläkoulun mallilla ja suppeammalla alakouluverkolla on käynnistetty. Teatteritoiminnan rahoitus vuodelle 2023 (370 000€) on katettu hyvinvointitoimialan sisältä valtuuston päätöksen mukaisesti.

Talouden sopeuttamisprosessin aikana on puntaroitu ja läpikäyty laajasti hyvinvointitoimialan mahdollisia korvaavia leikkauksia teatteritoiminnan säilyttämiseksi. Hyvinvointilautakunnan 19.4.2022 § 47 kokouksessa viranhaltijavalmisteluna esiin tuotiin useita vaihtoehtoisia sopeuttamistoimia teatterin lakkauttamisen sijaan. Viranhaltijavalmistelun mukaan esitetyjä toimenpiteitä ei kuitenkaan voida pitää taloudellisesti eikä sosiaalisesti kestävinä ja ne vaikuttavat suoraan lasten ja nuorten sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen heikentäen palveluiden laatua ja saatavuutta. Hyvinvointilautakunta päätti 19.4.2022 § 47, että säästöistä puuttuvaa 500 000 € ei tarvitse kattaa hyvinvointitoimialan sisältä. Talousarviokäsittelyn edetessä kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle, että Kemin kaupunginteatterin toiminnasta luovutaan kunnallisena teatterina vuoden 2022 loppuun mennessä. Perustettavan yhdistyksen tukemiseen varatiin kaupunginvaltuuston 4.4.2022 hyväksymän raamin mukaisesti hyvinvointilautakunnan talousarvion sisältä 300 000 euron määräraha. Toiminnan suunnittelua jatkettiin lautakunnassa 19.4. esitellyn teatterin esittämän palvelu- ja tuotantomallin mallin 2022-2027 pohjalta.

Kaupunginvaltuusto päätti 2.5.2022 § 40, että valtuusto edellyttää seuraavan hyvinvointilautakunnan käynnistämään muutoksen valmistelun teatterin laatiman palvelu ja tuotantomallin mukaisena yhdistyspohjaisena toimintana, siten että Kemin kaupunginteatteri jatkuu 1.1.2023 yhdistyspohjaisena. Rahoitus 370 000 euroa katetaan hyvinvointitoimialan sisältä.

Kemin kaupungin talouden tasapainottamistoimet, edellyttävät kaikilta osapuolilta sitoutumista tehtyihin päätöksiin ja niiden läpivientiin. Kaupunginteatterin muuttaminen yhdistyspohjaiseksi 1.1.2023 alkaen oli yksi keskeinen osa sopeuttamistoimia. Sopeuttamistoiimiin on jo osallistunut ja joutuu osallistumaan koko muukin organisaatio kaikkine toimintoineen. YT-prosessi on koskenut koko organisaatiota. Muutokset on aikataulutettu siten, että kaupungin talous saadaan tasapainotettua suunnitelmavuosina, joten poikkeamiin ei ole varaa.

Meri-Lapin Teatteriyhdistys esittää tilakysymyksen ollessa edelleen ratkaisematta, että toiminta jatkuu kunnallisena vuoden 2023 loppuun asti ja teatterin hallintomalli muutetaan vasta, kun kysymys esitystilasta on ratkaistu. Ilman toiminnan mahdollistavaa esitystilaa Meri-Lapin Teatteriyhdistys katsoo, ettei sillä ole riittäviä toimintaedellytyksiä eikä se voi käynnistää toimintaa enää tässä aikataulussa 1.1.2023 mennessä.

Meri-Lapin teatteriyhdistys ry:n esitys tarkoittaa sitä, että kaupungin talousarvioon varataan teatteritoiminnalle vuodelle 2023 oma talousarvionsa kuten kuluvana vuonna. Talousarviotason ollessa sama, tarkoittaa se tulojen osalta 68 420 €, menojen osalta - 1 373 024€, katteen ollessa tällöin - 1 304 604€.

Meri-Lapin teatteriyhdistys ry:lle on myönnetty Opetus- ja kulttuuriministeriön päätöksellä valtionosuutta vuodelle 2023 yhteensä 770 287€. Tämän lisäksi yhdistystä tuetaan kaupungin päättämällä 370 000€:n summalla. Kaikkiaan siis 1 140 257 €, josta puuttuvat yhdistyksen oman toiminnan tuotot kuten pääsylipputulot, avustukset, jäsenmaksut ja sponsorituet.

Lisäksi yhdistys edellyttää esittelytilasta ratkaisua. Kaupunginhallitus on todennut 22.8.2022 § 237, että tilajärjestelyjen valmistelu etenee valtuuston päätöksen 2.5.2022 § 40 mukaisesti ja oikeutti käynnistämään tarvittavat muutostyöt tilavalmisteluihin liittyen. Päätös on läpikäyty yhdistyksen ja kaupungin palaverissa 2.9.2022, jolloin on kirjattu ja ohjeistettu, että mikäli yhdistys haluaa asian eteenpäin, niin yhdistyksen tulee itse olla aktiivinen asian kanssa. Lisäksi kirjattiin, että suunnitelmien/asioiden sykliä on nopeutettava. Lisäksi yhdistyksen tehtäväksi jäi selvittää mm. remonttiavustukset ja tilainvestoinnin porrastaminen sekä muiden vaihtoehtojen arvioiminen.

Yhteenvetona todetaan, että Kemin kaupunki on valtuuston päätöksen mukaisesti omalta osaltaan käynnistänyt muutostyön, joka on edennyt suunnitellusti siten, että teatteritoiminta voidaan käynnistää yhdistysmuotoisena 1.1.2023 alkaen. Yhdistys on perustettu ja rekisteröity, ulkopuolinen asiantuntija palkattu, valtionosuudet siirretty kaupungilta yhdistykselle, liikkeenluovutuspalaverit käynnistetty, yhdistykselle tarpeettomien tilojen vuokrasopimukset irtisanottu, muut sopimukset ja sitoumukset irtisanottu, vaihtoehtoisen lumilinnatilan selvitys tehty ja kumppanuussopimusneuvottelu käynnistetty, joka kariutui yhdistyksen esittämän kirjelmän pohjalta.

Kemin kaupungin ja Meri- Lapin teatteriyhdistys ry:n valmistelu teatteritoiminnan aloittamiseksi yhdistysmuotoisena on edennyt niin pitkälle, että sitä on syytä jatkaa edelleen siten, että yhdistys voi aloittaa toiminnan 1.1.2023. Tämä kuitenkin edellyttää yhdistyksen ja kaupungin välillä jatkoneuvottelut siitä, miten toiminta mahdollistuu hallitusti ja niin, ettei kaikkea tähän saakka tehtyä työtä mitätöidä ja että päätetyt sopeuttamistoimet toteutuvat.

Mikäli yhdistys katsoo, ettei se pysty vastaanottamaan teatteritoimintaa, vaihtoehdoksi jää palvelujen tuottaminen kuntalaisille osoitetulla 370 000 euron summalla yhteistyösopimuksin muiden teatterien kanssa.

Esittelijä

Hyvinvointijohtaja Kaisa Rauvala

Päätösehdotus

Hyvinvointilautakunta esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen - valtuustolle, että Kemin kaupungin ja Meri- Lapin teatteriyhdistys ry:n valmistelu on edennyt niin pitkälle, että sitä on syytä jatkaa edelleen siten, että yhdistys voi aloittaa toiminnan 1.1.2023. Tämän edellytyksenä on yhdistyksen ja kaupungin välinen jatkoneuvottelu siitä, miten toiminta mahdollistuu hallitusti ja niin, ettei kaikkea tähän saakka tehtyä työtä mitätöidä ja että päätetyt sopeuttamistoimet toteutuvat. Mikäli yhdistys katsoo, ettei se pysty vastaanottamaan teatteritoimintaa, vaihtoehdoksi jää palvelujen tuottaminen kuntalaisille osoitetulla 370 000 euron summalla yhteistyösopimuksin muiden teatterien kanssa.

Päätös

Viivi Järvelä teki pohjaesityksestä poikkeavan esityksen. Esitän, että Kemin kaupungin ja Meri- Lapin teatteriyhdistys ry:n valmistelua jatketaan edelleen siten, että yhdistys voi aloittaa toiminnan 1.1.2023. Tilakysymys on ratkaistava vuoden loppuun mennessä. Meri-Lapin teatteriyhdistyksen vastine hyvinvointijohtajan esitykseen liitetään

pöytäkirjaan. Esitystä kannattivat Pirita Hyötylä ja Joonas Ylinen.

Lautakunta suoritti äänestyksen pohjaesityksen ja vastaesityksen välillä. Pohjaesitystä kannattivat Marja-Leena Laitinen, Anne Sipola, James Nevala sekä Jani Moisio. Vastaesitystä kannattivat Ilkka Nisula, Viivi Järvelä, Pirita Hyötylä, Joonas Ylinen, Iida Vahtola sekä Jukka Herrala. Lautakunnan päätökseksi tuli Viivi Järvelän esitys äänin 4-6.

Pykälä tarkistettiin kokouksessa.